

Leirfjord museum

2018

Årsrapport 2018

Helgeland Museum avdeling Leirfjord

Innhold

A. Formidling	3
A.1 Utstillinger, faglig formidling i egen avdeling, og lignende.....	4
A.2 Pedagogisk virksomhet	6
Skoleopplegg og virksomhet rettet mot unger	7
Pedagogisk virksomhet rettet mot voksne	7
A.3 Publikumstiltak, arrangement, o.l.....	7
A.4 Faglig formidling utenfor egen avdeling og publisering.....	8
A.5 Bruk av anlegg utenom åpningstider/ ikke i museets regi	8
A.6 Markedsføringstiltak/presens i media lokalt	9
A.7 Besøksstall og statistikk	9
B. Forvaltning – samling.....	9
Forebyggende konservering	10
Katalogiserings- og registreringsarbeid.....	10
Formidlingsforberedende samlingsarbeid	11
Tilvekst	11
Status samling.....	12
C. Forvaltning – bygninger og anlegg.....	12
D. Forskning/ kunnskapsarbeid	14
E. Fornying.....	15
F. Forvaltning - administrativt	19
G. Avsluttende kommentar	21

Museet i Leirfjord består av 6 bygninger, ca. 6200 gjenstander (LFML og BLML), ca. 5000 foto (LFML og BLML), arkeologisk samling og 9 hyllemeter arkiv. Stedlig leder er Jorunn Vrålstad i 100 % stilling. Sykmeldt 100% i perioden 19.nov – 31. des. Åshild Bårdgård Blyseth driver Wangbrygga i Bardal som spisested og overnattingssted.

Besøkstallet var 339 som inkluderer, utstillingsbesøk og åpning, arrangement, pedagogisk virksomhet til skole i kommunen og grupper på besøk.

A. Formidling

I 2017 ble arbeidet med Bergh-brygga som formidlingsarena og brukslokale ferdigstilt. Dette førte til endret bruk av bygget og bedre arbeidshverdag. I 2018 har museet hatt 4 midlertidige utstillinger på Bergh-brygga i de to tidligere lagerrommene. Brygga har en rikholdig samling av varer i butikklokalet, men også et toalett som viser rommets og byggets tidligere mangfoldige bruk. En av de midlertidige utstillingene kan knyttes opp mot handel, de resterende viser andre lokalhistoriske tema som er viktig å få belyst og løftet fram.

Åpningstider

Billettprisen har i 2018 vært 50,- for voksne, gratis for barn

Bergh-brygga på Nedre-Leland hadde åpningstid: 20.juni – 19.august, ons-søn, kl. 11-16,

Gammelskolen på Leland var stengt pga. renovering.

Wangbrygga hadde åpent juni – august med matservering og pubkvelder.

A.1 Utstillinger, faglig formidling i egen avdeling, o.l. Midlertidige utstillinger

Kista fra Sandsundvær – en utstilling om Sandsundværulykken

I januar 1901 ble fiskere som var på fiske i Sandsundvær overrasket av et skikkelig uvær. Båter slet seg og sank, bygninger blåste ned og flere personer omkom, deriblant flere fra Leirfjord. Kista som er sentral i utstillingen ble plukket opp etter uværet og tilhørte en av mennene som omkom. Den ble senere gitt til museet på Herøy.

Utstillingen består av bilder, gamle og nye, bannere og en kiste. Den ble vist under indianerfestivalens kaidag, søndag 3. juni.

Denne utstillingen ble produsert i 2016, med utvidelse i 2017. Samarbeidsprosjekt mellom Herøy, Nesna og Leirfjord. Utstillingen ble vist i Leirfjord i 2018.

Visningstid: 1. februar – 3. juni
Besøk: 68 personer

Myrvangbilder

Et lite utvalg av foto fra den store Myrvangsamlingen ble vist i 1. etg. på Bergh-brygga. Bildene har motiv fra livet, arbeid og landskap i Leirfjord i perioden 1890-1949. Denne utstillingen blir hengt opp når det ikke er andre utstillinger til 1.etg, for at rommet ikke skal stå tomt.

Produsert av avdeling Leirfjord i 2015.

Visninstid: 1. februar – 3. juni
Besøk: 46 personer

Made in Vefsn – landets vakreste

En vandretstilling om Nordlandsbunaden og historien som ligger til grunn for denne bunaden. I 2018 feiret Nordlandsbunaden 90 år. Den første prøvebunaden ble godkjent i Leirfjord i 1928, på Hålogaland ungdomslags møte på Bakken. Da denne utstillingen ble laget ble det tatt utgangspunkt i utstillingen som ble laget på Vefsn museum for noen år siden. Utstillingen inneholder tekst, bilder, enkelte gjenstander og skriftlig informasjon om bunaden.

Denne utstillingen ble produsert i 2017 og er et samarbeidsprosjekt mellom Leirfjord og Petter Dass v/ Johanne Markvoll

Visningstid: 20. juni – 19. august
Besøk: 260

Nesnalobben – fra husflid til industri

Nesnalobben er et godt kjent fottøy som har vært brukt over hele Norge. Den startet sin produksjon på Nesna, hvor lokalene lå, men mesteparten av produksjonen skjedde i hjemmet til produsentene. Dette var en viktig binæring for mange, bl.a. i Leirfjord. Nå er produksjonen flyttet til Estland. Utstillingen tar for seg hele historien til disse fine støvlene.

Utstillingen består av bilder, tekst, gjenstander og filmer, fra Norge-rundt.

Produsert i 2017 som et samarbeidsprosjekt mellom Nesna og Leirfjord.

Visningstid: 20. juni – 2. oktober
Besøk: 271 personer

Andre utstillinger

Marselius Jakobsen – bilder fra Leirfjord 1900-1920

Fotoutstilling med bilder av en lokal fotograf. Bildene/glassplatene er gitt i gave fra en privatperson i Leirfjord, fremkalt og vist offentlig for første gang sommeren 2011. Bildeutstillingen ble hengt opp på Leirfjord sykehjem, sommeren 2012 og henger fremdeles oppe i gangen. Produsert av avdeling Leirfjord i 2011.

Miniutstilling

I 2011 kjøpte museet inn monter som ble plasserte på Leirfjord sykehjem. Tanken bak, er at museet skal ut til steder, og folk, som ikke så lett kommer seg til museet. Fra 2016 har en utstilling om treskjærer Paul Køllersen fra Fagervika, med hans utskårede trefigurer av bl.a. fugler, mennesker, eventyrfigurer og skrin blitt vist (del 2). Produsert av avdeling Leirfjord i 2016. Har stått i 2018.

Monterutstilling

Monteren står på kommunehuset, i inngangspartiet. Her vises en utstilling om treskjærer Paul Køllersen fra Fagervika, med hans utskårede trefigurer av bl.a. fugler, mennesker, eventyrfigurer og skrin (del 1). Produsert av avdeling Leirfjord i 2016. Har stått i 2018.

Faste utstillinger

Gammelskolen

Når museet er åpent viser det innredet klasserom og lærer/klokkerleilighet, redskaper brukt på en vanlig gård i Leirfjord på 1800- og 1900-tallet, og midlertidige utstillinger. Stengt i 2018 pga. renovering.

På plansjen

En liten, men nostalgisk utstilling om våre kjære skoleplansjer som var i bruk på skoler, og i undervisning fra slutten av 1800-tallet og frem til 1970-tallet. Teksten er produsert av Ann Kristin Klausen, avd. Nesna og tilpasset Leirfjord, plansjene er fra Leirfjord sin samling. Ikke tilgjengelig i 2018, da skolen er stengt.

Bergh-brygga

Åpent museum som viser butikklokale og handel fra 1940-tallet til butikken stengte i 1985. Interiøret er fra butikken var ny i 1900. Varene i hyllene er fra butikken var i drift, men også innkomne gjenstander som er gitt i gave fra privatpersoner i Leirfjord.

Det tidligere apotekutsalgsrommet er gjort om til toalett. I tillegg til det sanitære, blir husets mangfold vist med gjenstander fra tidligere bruk. Tannlegen er synliggjort med tannlegestol og tannlegefrakk, apotekutsalget med apotekvarer og skap/hyller.

Åpent fra 20. juni – 19. august, og ellers når det skjer noe i bygget.

Utstillingsproduksjon i 2018

- Det sanselige 1700-tallet

Denne utstillingen baserer seg på lister over toll- og skipsanløp i Norge på 1700-tallet. Tekstplakatene i denne utstillingen er produsert av Norsk lokalhistorisk institutt i Oslo, v/ bla. Ragnhild Hutchison, og kan benyttes fritt for andre. Her får du testet sansene, dette er en utstilling hvor du kan kjenne, lukte, smake, høre og se. Og kanskje prøve å sette deg inn i hvordan menneskene på 1700-tallet opplevde omverdenen.

Utstillingen er utvidet med gjenstander, føleprøver, synsprøver, smaks- og lukteprøver og lydprøver, og lagt til rette for vandring i Helgeland museum. Stedlig leder i Leirfjord har hatt ansvaret for tekstilene til utstillingen. Det er innhentet ulike typer stoffprøver, ca. 50 stk., og 40 av disse er montert i broderirammer av ulik størrelse, de resterende er for å kjenne på. Disse stoffene, som prøvene kommer fra, er i dag i bruk i rekonstruerte bunader fra 1700-tallet i Norge. Museet har fått disse stoffene fra ulike bunadsprodusenter i Norge.

Denne utstillingen er et samarbeidsprosjekt mellom avd. Nesna, Dønna, Petter Dass og Leirfjord. Den ble i 2018 vist på Petter Dass-museet, i Dønna og på Nesna. Skal vises i Leirfjord sommeren 2019.

A.2 Pedagogisk virksomhet

Skoleopplegg og pedagogisk virksomhet rettet mot barn

I 2018 har det vært lite pedagogisk virksomhet i museets anlegg. Ungdomsskolen, LBU, ble invitert til utstillingen om ulykken i Sandsundvær med pedagogisk opplegg. Det var dårlig respons, og etter et par e-postutvekslinger hørte ikke museet noe mer.

De resterende utstillingene har ikke hatt pedagogisk opplegg.

Pedagogisk virksomhet rettet mot voksne

I forbindelse med åpningen av sommersesongen på museet kom voksenopplæringen og så i butikken og på utstillingene om Nordlandsbunaden og Nesnalobben. De fikk omvisning ved stedlig leder.

- Voksenopplæringen, 3 klasser

Dagsenteret, Oasen, fikk invitasjon om å komme på museet for å se sommerutstillingene.

A.3 Publikumstiltak, arrangement, o.l.

Foredrag på museet

«Lurøyaferen»

24. april kom Ragnar Selnes, stedlig leder i Hm, avdeling Lurøy/ Grønsvik kystfort, og holdt foredrag om 2. verdenskrig på Bergh-brygga, godt oppmøte.

Besøk: 36 personer

«Nesnalobben – fra husflid til industri»

I forbindelse med utstillingen om Nesnalobben som ble vist på Bergh-brygga kom Ann Kristin Klausen, stedlig leder i Hm, avdeling Nesna, og holdt foredrag 2. oktober om dette spennende fottøyet.

Besøk: 5 personer

Åpningsarrangement

Åpningsarrangement har blitt arrangert ved en utstilling på Bergh-brygga i 2018. Her var det enkel servering med fine farger dandert delikat på et eget bord, og stedlig leder i Leirfjord fortalte om Nordlandsbunaden og tidligere tiders draktskikk på Helgeland.

- Made in Vefsn – Landets vakreste (Nordlandsbunaden)

Besøk: 2 personer

Annet

Lørdagskafé

Det ble gitt tilbud til 9 klasse v/ LBU om at de kunne låne museet for å ha kafé i forbindelse med innsamling av penger til skoletur i 10 klasse. Det var ingen respons.

A.4 Faglig formidling utenfor egen avdeling og publisering

Dks-opplegg på Nesna

I forbindelse med markeringen av den samiske nasjonaldagen arrangerte museet på Nesna syng av skinnposer for 5 klasse, 15 februar. Stedlig leder i Leirfjord ble leid inn til denne undervisningsjobben. Elevene klipper ut deler, i reinskinn og syr sammen for hånd.

Temadag for de ansatte i Helgeland museum – Det sanselige 1700-tallet

Petter Dass-museet stod som ansvarlig da Helgeland museum inviterte til temadag for de ansatte, 27. april, i forbindelse med utstillingen «Det sanselige 1700-tallet». Stedlig leder i Leirfjord holdt et innlegg om tekstiler, snitt og stoffer som var vanlig/mindre vanlig på 1700-tallet. Det ble vist frem gjenstander fra museets samlinger (lånt inn fra Vefsn), ulike stofftyper og sømprøver, i miniatyr, på ulike tekstiltyper som stedlig leder har laget.

Foredrag om tekstiler på Nesna

Da utstillingen «Det sanselige 1700-tallet» var på Nesna var det arrangement, 1. oktober, hvor alle sansene ble berørt. Vi hørte musikk, fikk lukte på krydder, smake på kake og te med krydder, kjenne og se på tekstiler. Stedlig leder i Leirfjord holdt innlegg om tekstiler, snitt og stoffer som var vanlig/mindre vanlig på 1700-tallet. Det ble vist frem ulike stofftyper og sømprøver, i miniatyr, på ulike tekstiltyper som stedlig leder har laget.

A.5 Bruk av anlegg utenom åpningstider/ ikke i museets regi

Wangbrygga er eid av Leirfjord kommune, men ligger under Helgeland museum. På Wangbrygga blir det drevet spisested som kafé, pub, overnatting, lukkede arrangement og åpne arrangement.

Wangbrygga blir drevet av Åshild Bårdgård Blyseth som er selvstendig næringsdrivende. Hun har hovedansvaret for drift, rengjøring og daglig vedlikehold.

Wangbrygga har faste åpningstider fra juni – august, men er også i bruk de andre månedene i året.

Bergh-brygga

Det ble i 2018 avholdt tre lukkede møter. Dette var:

- Leirfjord Folkeminnelag, 2 møter
- Programkomiteen i SV, 1 møte

Annet

Leirfjord kommune har lånt en monter av avdeling Leirfjord som står på kommunehuset. Her viser de fram gamle gjenstander som er funnet ved rydding på kommunehuset.

A.6 Markedsføringstiltak i media lokalt

Markedsføringen til museet har skjedd på mange ulike måter.

Museet har annonse i heftet «Kystriksveien» som gis ut på tre språk.

Museet har brunt skilt ved veien, rv. 17.

Skilt henges opp ved museet når det er åpent og bukk med opplysninger settes ut.

Ellers lages det plakater til utstillingene som henges opp 8 ulike plasser i kommunen, samt på museets dør. Det annonseres i «Det skjer på Helgeland» i avisa Helgelendingen og «Leirfjordinfo» i Helgelands Blad. Alle utstillinger og arrangement blir lagt ut på fjesboksiden «Det skjer i Leirfjord» og Leirfjord kommune sin aktivitetskalender. Enkelte av utstillingene er også lagt ut på Helgeland museum sin hjemmeside.

A.7 Besøktall og statistikk

Besøktall – museal aktivitet

Sted/år	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bergh-brygga	359	538	296	0	0	69	245	528	540	829	339
Gammelskolen	28	146	159	275	113	148	23	177	76	61	0
Utenfor bygninger	0	1085	315	76	0	878	782	0	92	163	0
Totalt	387	1769	770	351	113	1095	1050	705	708	1053	339

Som en ser av statistikken er besøktallet for 2018 mye lavere enn i 2017. Noe av dette skyldes lavere aktivitet på utstillingsfronten da hovedfokus i 2018 har vært samlingsarbeid. Det kan også være utenforstående ting som en ikke rår over, samt at stedlig leder var sykmeldt en periode. Under gruppen «utenfor bygninger» er det ingen (0) i 2018, da det stedlig leder har gjort blir telt på andre avdelinger.

Besøktall – Wangbrygga

Sted/år	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wangbrygga	3995	6044	5500	4500	6325	5300	5700

Besøktallet på Wangbrygga rommer de som har besøkt kafeen og de som har vært på de ulike arrangementene, både lukkede og åpne.

B. Forvaltning – samling

De planene som ble satt for 2018 i forhold til samlingsarbeidet ble gjennomført, samlingsarbeidet skulle ha hovedfokus dette året, derfor har det vært mindre på formidling. Grunnen til at samlingsarbeidet ble bestemt som hovedfokus er at vi har mange gjenstander som ikke er registrert, katalogisert eller digitalisert. For å få en bedre oversikt må dette arbeidet gjøres, bare da kan det komme ut av glemselen og bli brukt i formidlingen ved avdelingen, men også av andre avdelinger i museet. Dette arbeidet vil fortsette i 2019.

Gjenstandene befinner seg stort sett i bygningene, men noe blir også oppbevart i et rom som Leirfjord Folkeminnelag disponerer på kulturhuset. Dette er ikke et tilfredsstillende magasin/lager for foto, gjenstander eller arkiv, men er greit nok. Det er tørt og mørkt, og er i nærheten.

Forebyggende konservering

På Bergh-brygga er det montert rullegardiner i alle vinduer hvor det er utstillinger og gjenstander. Renhold på Bergh-brygga gjøres fortløpende ved åpent museum og ved behov. Alle gjenstandene i butikkmuseet ble rengjort i 2016, og flater, gulv og vinduer vaskes før sommersesongen og ved behov.

Gammelskolen støvsuges og det tørkes støv før sommersesongen. Dette ble ikke gjort i 2018, da det er renoveringsarbeid der.

Arkivrommet på kulturhuset støvsuges med tanke på støv, men også skadedyr. Hele kulturhuset plages med sølvkre og våren 2017 og i 2018 ble det sprayet i ulike rom. Det er også satt ut limfeller. Leirfjord kommune er ansvarlig for dette arbeidet og oppfølgingen. Stedlig leder var med på en befaringsreise med kommunen og en fra et skadedyrfirma. Etter dette er det observert få eller ingen sølvkre inne i arkivrommet.

Katalogiserings- og registreringsarbeid

Avdelingen i Leirfjord har tidligere hatt stort fokus på å få orden på samlingene, som foto og gjenstander.

Foto

I 2018 kom det inn ett nytt foto til samlingen. Vi har i tillegg fått låne 57 foto til avfotografering. Denne jobben blir gjort med hjelp fra fotoavdelingen i Mosjøen, bildene er senere blitt registrert og katalogisert med informasjon av stedlig leder i Leirfjord. Bildene kom inn i forbindelse med utstillinger, arbeid med planlagte utstillinger, artikkelen Kari Sommerseth Jacobsen skrev om Nordlandsbunaden og for å få flere bilder som kan brukes i Leirfjordkalenderen. Det er også jobbet med registrering, katalogisering og digitalisering av foto som kom inn i 2017. Disse originalene er pakket i syrefrie konvolutter. Det ble totalt registrert, katalogisert og digitalisert 108 foto i 2018.

Digitalt museum

Høsten 2018 startet arbeidet med å gjøre fotoene som finnes i samlingen tilgjengelig for allmenheten, dvs. i digitalt museum. I og med at det er ca. 10 år siden de første registreringene i primus startet, valgte stedlig leder å gå i gjennom hvert enkelt bilde, full revisjon av registreringene. Det er funnet skrivefeil som er rettet opp, nye emneord for søking er tillagt og det er rettet opp i stedsnavnsposten der disse er blitt endret og feil, ved tidligere oppgraderinger av programmet. Dette har tatt mye tid, men pr. 31.12.18 var **1077** foto lagt ut i digitalt museum for avdeling Leirfjord. Etter utleggingen har vi fått tilbakemelding fra publikum på 11 foto. Denne informasjonen/rettelsene blir gjennomgått og endret i primus.

Avdelingen i Leirfjord bistår Leirfjord Folkeminnelag med å finne bilder, og å skrive tekst til Leirfjordkalenderen, så også i 2018. Dette arbeidet blir stadig vanskeligere da det kommer inn lite nye bilder, men i 2018 er det kommet inn noen med tanke på kalenderen. Teksten og de utplukkede bildene blir overlevert leder i folkeminnelaget, Sten Rino Bonsaksen.

Det ble ikke tid til å jobbe videre med samlingen av Myrvangbilder.

Gjenstander

I 2018 kom det inn 58 gjenstander (tilvekst). Disse er alle i henhold til innsamlingsplanen som avdelingen har laget og som er godkjent. Alle disse knytter seg til handel og butikk. De kommer fra privatpersoner. Størstedelen er fra 1950-1960-tallet og er emballasje til mat. Disse har sekundært blitt brukt til å leke med når barn lekte butikk. Det ble det ikke tid til å gjøre noe med i 2018, så de vil bli vasket og registrert i 2019.

Det er i 2018 registrert 58 gjenstander i registreringsprotokollen, ettersom fra tidligere år.

Det er katalogisert 156 bøker fra samlingen, skolebøker, i 2018, dette er har tatt mye tid, men må gjøres. Veldig godt å få begynt på dette arbeidet. Det er digitalisert 22 gjenstander i primus. Ingen gjenstander er blitt fotografert.

Det ble kjøpt inn stoff og sydd bakgrunn for fotografering av gjenstander på museet.

Digitalt museum

Høsten 2018 startet arbeidet med å gjøre gjenstandene som finnes i samlingen tilgjengelig for allmenheten, dvs. i digitalt museum. Hver registrering i primus er gjennomgått for å finne eventuelle feil som kan ha sneket seg inn tidligere. Det er nå registrert 153 gjenstander i primus og alle disse er nå tilgjengelig i digitalt museum.

Formidlingsforberedende samlingsarbeid

Dersom foto og gjenstander skal brukes i formidling blir disse registrert, hvis de ikke har nummer fra før, rengjort og gjort klar til bruk i utstillinger, det være seg som bilder eller som gjenstander.

Tilvekst

Foto – Leirfjord folkeminnelag

Foto (LEF.F.)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt antall, ca. 01.01.	550	610	680	1125	1375	2273	2411	2665	2743	2876	2888
Registrert	436	436	896	1375	1399	1528	1706	1811	2036	2106	2162
Katalogisert	436	436	896	1375	1399	1528	1706	1811	2036	2106	2162
Digitalisert	0	119	896	1375	1375	1437	1706	1797	2030	2037	2146
Digitalisert m/foto	0	0	822	1375	1375	1437	1706	1797	2030	2033	2144
Foto i dig.mus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1077
Tilvekst	60	70	445	250	898	138	254	78	133	12	53
Totalt antall	610	680	1125	1375	2273	2411	2665	2743	2876	2888	2941

Tallet på antall foto er ant., da det er vanskelig å vite eksakt da ikke alt er registrert enda.

Gjenstandene – Leirfjord folkeminnelag

Gjenstander (LEF.G)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt antall, ca. 01.01.	1150	1581	2028	2143	2373	2380	2428	2555	4632	4893	5033
Registrert	536	545	629	827	827	827	1059	2515	3225	3830	3888
Katalogisert	534	534	561	629	629	629	629	629	629	629	785
Tilfredsstillende katalogisert	0	0	210	491	491	491	491	491	491	491	491
Fotografert	341	341	341	428	428	428	428	428	428	428	428
Digitalisert	0	0	0	0	0	0	9	131	131	131	153
Digitalisert m/foto	0	0	0	0	0	0	9	131	131	131	153
Gjenstander i dig.mus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	153
Tilvekst	430	447	115	230	7	48	127	577	261	140	58
Totalt antall, ca.	1581	2028	2143	2373	2380	2428	2555	4632	4893	5033	5091

Tallet 5091 er bare ant. Det er veldig vanskelig å vite eksakt og det dukker stadig opp flere gjenstander i skap og hyller.

Når det kommer inn nye gjenstander blir disse rengjort før de blir registrert. Det som ikke er tekstiler blir tørket over med en fuktig klut eller støvsugd. Tekstiler blir frosset ned dersom de ikke tåler vann. Vaskingen av tekstilene foregår privat, hjemme hos stedlig leder.

De gjenstandene som er digitalisert i primus, har i 2018 fått et system hvor katalogkortene og gjenstandene blir lettere og finne. Det er lagd et system i arkivskuffene.

Status samling

Fotosamlingen er ordnet og der museet har originaler, det være seg glassplater eller positiver er disse lagt i syrefrie konvolutter, som igjen ligger i syrefrie esker med registreringsnumrene på. Glassplatesamlingen etter Myrvangfotografene befinner seg foreløpig i Mosjøen i magasinet til Vefsn museum.

Gjenstandene befinner seg for det meste i bygninger. Noen har det bedre enn andre. Plassmangel gjør at for eksempel gjenstandene som er i Reinesnaustet og i Reinesbrygga ikke blir flyttet. Det har de siste årene blitt gjort mye med gjenstandene og mye er registrert, oversikten over hva som finnes øker, men mye gjenstår. Det ble for eksempel funnet en del gjenstander i noen avlukker på Gammelskolen sommeren 2017 som det ikke er gjort noe med enda.

Arbeidet med samlingene tar tid. Det er et møysommelig og tidkrevende arbeid, som det er viktig blir gjort ordentlig. Det er samtidig mye av det arbeidet som blir gjort som ikke synes.

Samlingsarbeid er gøy og bør prioriteres. Samlinger er museene, og uten samlingene og oversikt over disse, formidler vi dårligere.

C. Forvaltning – bygninger og anlegg

Større tiltak innen restaurering, vedlikehold og opprusting

Bergh-brygga

De store arbeidene med Bergh-brygga er nå ferdig. Noe gjenstår, og noe gjøres årlig.

- Septiktanken ble tømt 5.mai, da tanken er et lukket system ble den tømt før sommeren, og før den ble full, for å være på den sikre side.
- Sjøppel blir levert på SMIHL, da museet enda ikke har egen søppeldunk. Venter på å få eget gårds og bruksnummer (eiendommen må skilles ut).
- Det er blitt brukt tid på tilrettelegging og rydding på Bergh-brygga, tid som ikke synes.
- Befaring med to ulike elektrikerfirma i forbindelse med brannsikring og søknad til kulturrådet om sikringsmidler.
- Det er jobbet med søknad om sikringsmidler, som skal brukes til brannvarsling på Bergh-brygga. Denne søknaden ble sendt inn til kulturrådet 15 oktober.
- Befaring i forbindelse med oppmåling av tomtene til naboene, sammen med kommunen og naboene.

Gammelskolen

I 2017 ble det bestemt at Gammelskolen skulle renoveres. Leirfjord kommune er eiere av bygningen og de bevilget 500.000,- i 2017 og lignende sum for 2018. Det er til nå, utgangen av 2018 brukt ca. 900.000,- av de pengene som er bevilget. Arbeidet vil fortsette i 2019.

Arbeid som er gjort på Gammelskolen i 2018 er:

- De resterende vinduene, fire ble tatt i 2017, har blitt tatt ut og satt inn igjen. Her har kitt blitt fjernet, glasset tatt forsiktig ut, maling pusset ned, glasset settes i med nytt kitt, og ny maling påført.
- Råttent treverk er fjernet, både synlig, på yttervegger, og ikke synlig (syllstokk) og erstattet med nytt.
- Veggene er skrapet og gjort klar for maling.
- Taket er tatt ned, gammel takpapp tatt av, materiale med råte er skiftet ut, ny papp, nye lekter, sløyfer og blikk er montert og steinen lagt på igjen. Takrenner er montert.

Arbeidet på taket er i hovedsak utført av eksterne, snekkerfirmaet Johnsen og Sumstad, JB bygg, i samarbeid med bygningsfolkene i Helgeland Museum.

Arbeidet på Gammelskolen har blitt og blir gjort av Odd Bratteng, Per Arne Hansen, Darius Sekanavitsius og Sverre Valter Tørriseng, alle Helgeland Museum.

Wangbrygga

Leirfjord kommune bevilget penger for å utbedre parkeringsplassen ved Wangbrygga, dette ble gjort av eksterne aktører i 2017 og asfaltert i 2018.

Odd Bratteng og Darius Sekanavitsius reparerte steinene på taket 2. juli.

Reinesnaustet

Ingen tiltak i 2018.

Reinesbrygga

Ingen tiltak i 2018.

Meisfjordkverna

Ingen tiltak i 2018.

Stell og løpende vedlikehold

Bergh-brygga

Bergh-brygga blir støvsugd før hvert arrangement og ved behov, og gulver vasket ved behov.

Kjøkkenet holdes rent og ryddig hele tiden. Toalettet blir sett over før hvert arrangement og vasket.

Det holdes ryddig hele tiden, året gjennom. Duker som brukes ved kafeer eller annet blir vasket privat (hjemme hos stedlig leder) og strøket.

Uteområdet blir stelt, løv raket, gresset klippet flere ganger på sommeren og søppel rundt bygningen og i fjæra blir plukket. Det blir plantet blomster i to krukker og en hagebenk blir satt ut.

Gammelskolen

Bygningen er under renovering utvendig, derfor ingen rengjøring innvendig før dette er ferdig.

Reinesnaustet

Det har vært befaring rundt og inni naustet.

Reinesbrygga

Reinbrygga fremstår fin og oppgradert og tar seg fint ut i terrenget. Det har vært befaring rundt og inni brygga.

Meisfjordkverna

Det har vært befaring rundt og inni kverna.

Arkivrom i Kulturhuset

Blir støvsugd ved behov, avhenger av hvor mye det har vært i bruk.

Wangbrygga

Wangbrygga blir passet på og daglig stell blir gjort av Åshild Bårdgård Blyseth som driver kafé der. Helgeland museum avd. Leirfjord betaler strømutfgiftene til bygget og utgifter til evt. andre tiltak.

Annet

Stedlig leder i Leirfjord er representant for område nord, i Helgeland museum, til Sikringsgruppa som ble opprettet i 2018. Sikringsgruppa har tema bygninger.

Eventuelt endret avtaler, nye avtaler/bygninger

Ingen endringer i avtaler

D. Forskning/ kunnskapsarbeid

I forbindelse med utstillinger som er vist på museet i 2018 og utstillinger som er produsert har stedlig leder måttet sette seg inn i utstillingene for så å kunne formidle dette videre i tekst til utstillingen og til besøkende. Det har også vært forberedelser i forkant av foredragene som er holdt.

Det jobbes innimellom, når det dukker opp, om handel og plassering av butikker i Leirfjord. Det var planlagt to befaringer høsten 2018 for å se på gamle butikker/tufter. Disse ble utsatt da det var mye regn. Vil bli fulgt opp i 2019.

- Made in Vefsn – landets vakreste (Nordlandsbunaden)
- Nesnallobben – fra husflid til industri
- Det sanselige 1700-tallet (to foredrag om tekstiler)

E. Fornyng

Samarbeid internt

Internt i Helgeland museum har avd. Leirfjord hatt flere samarbeidsprosjekt og/eller samarbeid med andre avdelinger.

Nesna

Samarbeid med utstillingen «Det sanselige 1700-tallet». Ellers hjelper avdelingene hverandre ved montering av utstillinger, 3 stk. på Nesna i 2018:

- Made in Vefsn – landets vakreste
- Det sanselige 1700-tallet
- Relate North (kunstutstilling)

i forbindelse med skoleprosjekt (skinnposesyng), åpning av utstillinger/arrangement, og generell hjelp. Avd. Nesna har lagd to plakater for Leirfjord i 2018. Områdemøter.

Alstahaug

Bistått ansatte på Petter Dass-museet i forbindelse med rengjøring, frysing og nedpakking av tekstiler. Hjulpet med faglig informasjon om gjenstander. Samarbeidet om produksjonen av utstillingen «Det sanselige 1700-tallet», ved montering av utstillingen på Petter Dass og ved åpningsarrangementet. Holdt foredrag om tekstiler på fagdagen på PD-museet. Håndverker, Per Arne Hansen, har bidratt i Leirfjord, Bergh-brygga og på Gammelskolen. Petter Dass-museet har to langtidslån fra avdeling Leirfjord, en begravelleskasse og en dåpskjole. Johanne Markvoll v/ PD-museet har laget en plakat og en «flyers» for avd. Leirfjord.

Dønna

Samarbeidet om utstillingen «Det sanselige 1700-tallet». Områdemøter.

Vefsn

I forbindelse med utstillingene «Det sanselige 1700-tallet» og «Made in Vefsn – Landets vakreste» har stedlig leder i Leirfjord lånt gjenstander fra Vefsn museum ved to anledninger, disse er levert tilbake. Stedlig leder i Leirfjord har funnet bilder til Kari Sommerseth Jacobsen sin artikkel om Nordlandsbunaden/broderiet, som sto i Årbok for Helgeland 2018.

Lurøy

Stedlig leder, Ragnar Selnes, holdt foredrag. Han er også verneombud. Områdemøter.

Herøy

Stedlig leder i Leirfjord og stedlig leder i Nesna, Ann Kristin Klausen var på Herøy og monterte utstillingen «Stramei- til glede for nål og tråd» før sommersesongen. Lånt utstillingen «Kista fra Sandsundvær». Områdemøter.

Rødøy

Utveksling av kunnskap, som sikringsmidlersøknad og aktiviteter med barn. Områdemøter.

Sømna

Snakket med stedlig leder ang. utstillingen «Livet, døden og kjærligheten». Sammen i sikringsutvalget.

Samlingsleder, Katrine Brekke

Møte med samlingsleder i forbindelse med søknad om sikringsmidler. Sendte inn den ferdige søknaden for avd. Leirfjord.

Innsamlingsrådet i HM

Stedlig leder i Leirfjord har kommet med informasjon, på bakgrunn av bilder, om tre gjenstander som rådet har fått til vurdering eller spørsmål om. Dette var en klesrulle, lugger og lampekule.

Undertegnede fortalte hva dette om det var av historisk interesse for lokalhistorien på Helgeland, og viktigheten av at denne type gjenstand blir bevart for ettertiden.

Bygningsvernavdelingen

Gjør jobben på Gammelskolen og bistår ved henvendelser og spørsmål.

Formidlingsleder, Janicke Kernland

Begynt å snakke om framtidig fast utstilling på Bergh-brygga om handel.

Fotoavdelingen

Fotoavdelingen ved Jens Wiken og Tore Nyheim hjelper til ved avfotografering av innkomne bilder, utstillingsproduksjon, og plakater til utstillinger.

Administrasjonen

Berit Erlandsen, Asgeir Pettersen, Steinar Smedseng og Tone Larsen

Har også i løpet av året vært sammen med avdelingen **Træna og Hennes** på områdemøter.

Samarbeid med andre aktører

I løpet av 2018 har museet hatt samarbeid med ulike organisasjoner og privatpersoner i kommunen.

- Frisklivssentralen i Sandnessjøen ang. hospitering av en person på museet.
- It-partner, leid inn av Helgeland museum: Hjelp ved telefon og dataproblemer
- Dagpsykiatrisksenter: felles forståelse for hverandre (deler delvis lokale i kulturhuset)
- Voksenopplæringen: Besøk og omvisning på museet
- Sykehjemmet: Museet har monter og utstilling i inngangsområdet
- Leines barnehage: besøk på Bergh-brygga
- Leirfjord kommune: ulike etater og Indianerfestivalen
- Leirfjord bibliotek: alltid serviceinnstilt og behjelpelig
- Leirfjord folkeminnelag: Funnet bilder og informasjon til Leirfjordkalenderen 2019
- Ulike privatpersoner som tar kontakt og som museet snakker med, både på kontoret, museet og i private hjem i forbindelse med historisk informasjon.
- Innlån av gjenstander fra private til ulike utstillinger
- Signhild og Sturla Krekling, naboer til museet: Godt naboskap og tillatelse til å sage ned et tre
- Namdalsmuseet v/ Therese Danielsen da de satte opp utstillingen «Det sanselige 1700-tallet».

I 2018 måtte jeg flytte ut av mitt faste kontor på Kommunehuset da det ble fullt på huset med kommunens egne ansatte. Folk på kommunehuset er løsningsorienterte og vi fant et rom hvor jeg kan sitte, ikke langt fra det gamle kontoret. Takk til Leirfjord kommune som fremdeles vil «huse» meg selv om det ikke står noe i kontrakten de har med Helgeland museum om dette. Jeg er takknemlig.

I forbindelse med utstillingen «Det sanselige 1700-tallet» fikk museet stoffer fra 5 bunadsprodusenter i Norge:

- Berit Bjerkem v/ Bunadburet, Steinkjer
- Mona Løkting v/ Staslig, håndverk & tradisjon, Lillehammer
- Joar Vaage v/ Bunadtilvirkerne, Oslo
- Frithjof Rudstaden v/ Ringerike folkedraktsøm, Hønefoss
- Gunhild Aasen v/ Stoffstugu, Numedal

Kurs, seminar, møter (deltakelse)

Tema	Tid	Sted	Arrangør
Områdemøte - nord	11. januar	Nesna	HM, avd. Nord
Kirkejubileumskomitemøte	25. januar	Leland	Jubileumskomiteen
Personalsamling	7.-8. februar	Hattfjelldal	HM
Frisklivssentralen - møte	2. mars	Nedre -Leland, BB	Frisklivssentralen
Møte «Det sanselige 1700-tallet	5. mars	Petter Dass	HM, PD
Idemyldringsmøte i forskningssøknadsgruppa	6. mars	Mo i Rana	HM, avd. Nesna
«Det sanselige 1700-tallet» tur til Oslo	11-13 mars	Oslo	HM, avd. Leirfjord
Områdemøte - nord	14. mars	Herøy	HM, avd. nord
Møte «Det sanselige 1700-tallet»	19. mars	Nedre-Leland, BB	HM, avd. Leirfjord
Møte i Leirfjord Folkeminnelag	12. april	Nedre-Leland, BB	Leirfjord Folkeminnelag
Møte i Norges Museumsforbund - foredrag	17. april	Mosjøen	Norges Museumsforbund
Foredrag v/ Ragnhild Hutchison	26. april	Petter Dass	HM, PD
Fagdag «Det sanselige 1700-tallet»	27. april	Petter Dass	HM, PD
Områdemøte – nord	4.-5. juni	Træna	HM, avd. nord
Møte i Leirfjord Folkeminnelag	28. august	Nedre-Leland, BB	Leirfjord Folkeminnelag
Møte ang. sikringsmidler m/ Katrine Brekke	17. september	Mosjøen	HM, avd. Leirfjord
Brannvernlederkurs	17. oktober	Sandnessjøen	RKKYH
Møte i sikringsgruppa i Helgeland museum	12. november	Mosjøen	HM

Faglig utviklingsarbeid

I forbindelse med utstillingen «Det sanselige 1700-tallet» var stedlig leder en tur i Oslo for å snakke med noen av bunadsprodusentene i forbindelse med de stoffene vi fikk. Det ble også kjøpt inn tobakk, gammel type, fra en tobakksforetning, kniplepinner, kniplegarn, blonder og ulike typer broderirammer. I forbindelse med Osлотuren ble Maritimt museum på Bygdøy besøkt, der viste de utstillingen «Det sanselige 1700-tallet». Vår ble mye finere og mer variert.

Påbegynte eller planlagte fornyings- og utviklingstiltak

I 2018 ble det jobbet videre med rydding og ordning på Bergh-brygga. Det jobbes også videre med den planlagte faste utstillingen om handel som skal være i 1.etg (lagerrom). Dette er et arbeid som vil fortsette i 2019 med tanke på utstillingsrom, rydding og systematisering av gjenstander.

F. Forvaltning - administrativt

Administrative oppgaver

En god del av arbeidstida hvert år går med til å følge opp daglige rutiner innen administrasjon, økonomi, post, henvendelser m.m.

Av administrative oppgaver utført i 2018 er:

- Varetellingsliste for 2017
- Statistikk for 2017
- Årsrapport for 2017
- Årsplan for 2018
- Kassabokføring
- Signert regninger
- Oppfølging av regnskap for avdelingen
- Sikringsplan
- Skrevet reiseregninger
- Ordnet med kvitteringer på kjøp
- Månedstatistikk på besøk
- Strømvalesning
- Laget plakater til sommeråpent museum og andre arrangement
- Kontakt med media ang. oppslag og brosjyrer
- Rydding i papirer og i e-post
- Skrevet kontrakter til sommerhjelper
- Interne e-poster ang. møter, utstillinger, arrangement m.m.
- Oppfølging av hospitant

Avdelingens økonomiske situasjon

Med økt aktivitet på Bergh-brygga har også utgiftene økt, bl.a. strømutgiftene, nettilkobling og slamtømming. I 2018 har avdelingen brukt lite penger utover det faste som lønn, strøm, forsikring og månedlige reiseutgifter. Det har vært gjort lite innkjøp, lite reising utenom det vanlige hver måned, lite innleid hjelp (bortsett fra sommermånedene). Stedlig leder var også sykmeldt i 6 uker, så da ble lønnsmidler spart. Avdelingen bør derfor sitte igjen med noen penger fra 2018, noe som bør overføres til «gammelpenger» for bruk seinere.

Avdelingen har også store utgifter knyttet til driften av Wangbrygga som strøm, forsikring vedlikehold. Det er stort gap mellom utgiftene og inntektene knyttet til driften av Wangbrygga for avdeling Leirfjord.

Museumsbutikk

Museet i Leirfjord har en forholdsvis liten museumsbutikk i en hylle i butikkmuseet på Bergh-brygga. Før sommeren 2017 ble det installert trådløst nett i bygningen og vi fikk koblet opp I Zettle. Dette er betalingsterminal for kort. Det er noe dårlig dekning i 1.etg., så det vurderes å sette opp en trådløs ruter der også. Det har vært lite salg i butikken i sommer, henger muligens sammen med det dårlige besøket i sommersesongen. Museumsbutikken fikk en del nye varer før sommersesongen. Det var også salg av kaffe, saft og kjeks.

Medarbeidere

Hospitering

Avdelingen i Leirfjord ble våren 2018 kontaktet av Frisklivssentralen i Sandnessjøen v/ Anne Karin Fagervik om det var mulig å ta imot en person på hospitering. Personen trengte å finne ut av sin arbeidsevne og jobbet to timer, to dager i uka, fra 19. mars – 18. juni. Totalt 38 timer. Personen ble lært opp i samlingsarbeid og katalogisering av gjenstander. Avdelingen hadde ingen utgifter i forbindelse med hospiteringen.

Sommerhjelper

Sommeren 2018 sysselsatte Helgeland museum, avdeling Leirfjord to lokale ungdommer i alderen 16 år – 17 år og lånte en fra Petter Dass i to dager. Begge har jobbet tidligere sesonger. I Leirfjord er det forholdsvis vanskelig å få seg sommerjobb når en er ungdom, derfor er det en viktig jobb museet gjør ved å tilby noen uker med jobb. Ungdommen får jobberfaring, de tjener penger og vi gir kanskje en spire til senere historisk interesse.

Operasjon dagsverk

Museet synes det er viktig å støtte opp om ungdom som engasjerer seg. 1. november ble det arrangert Operasjon Dagsverk og museet hadde en ungdom fra Mosjøen videregående skole, som bor i Leirfjord, i arbeid. Det ble jobbet med gjenstandssamlingen.

G. Avsluttende kommentar

Oppsummering av året som har gått

Året 2018 har vært et år med mye jobbing. Det har vært jobbet med formidling gjennom utstillinger, foredrag og utlegging av foto og gjenstander i Digitalt museum. Dessverre vises ikke all denne jobbingen seg i besøkstallene som vi ender opp med ved årets slutt. Det har vært utstillinger, noen med arrangement og foredrag. Noe av dette har dessverre blitt lite besøkt.

Det har vært økt fokus på samlingsarbeidet og jeg synes vi har fått gjort mye. **1077** foto ut i Digitalt museum, registrert, katalogisert og digitalisert **108** foto i Primus. Det er registrert **58** gjenstander, katalogisert **156** gjenstander, digitalisert **22** gjenstander i primus og **153** gjenstander er lagt ut i Digitalt museum. Avdeling Leirfjord har fremdeles mange hundre, om ikke tusen, gjenstander som ikke har fått et registreringsnummer og lite av gjenstandene er katalogisert eller digitalisert i primus, så dette arbeidet vil fortsette i 2019, derfor vil aktiviteten med formidling på Bergh-brygga ligge på 2018 nivå.

Jeg er også heldig som har en fantastisk gjeng med kolleger rundt om kring som sitter inne med mye kunnskap og som det kan samarbeides med. Det samme gjelder folkene på kommunehuset i Leirfjord.

Det hadde vært fint om frivillige, for eksempel Leirfjord folkeminnelag, som eier brygga, kunne engasjert seg i noen av arrangementene, da trenger ikke den museumsansatte å være tilstede på alt som skjer.

Det må i hvert fall sies at det er helt fantastisk å ha fått et sånt fint bygg som Bergh-brygga nå er. Det er godt å være der og det er godt å jobbe der. Håper også at publikum og folk i Leirfjord ser dette og vil bruke det.

Leirfjord 18. januar 2019

Jorunn Vrålstad
Stedlig leder